Eläinsuojeluskysymyksiä.

Volmar Lindmanin ja Constance Ullnerin julkaisemia kirjasia.

2. Hevos- ja nautakarjanhoito eläinsuojeluksen kannalta katsottuna.

Kirj. Volmar Lindman.

Epäröimättä uskaltaa sanoa, että kansamme pääasiallisin tulolähde maan- ja metsänviljelyksen rinnalla on hevos- ja nautakarjanhoito. Se tyydyttää nimittäin oman tarpeen, vieläpä vaurastuttaa se kansallisomaisuuttamme valmistamalla tilaisuuden tuotantonsa ulosvientiinkin. Tässä suhteessa on kaiketi hevoshoidolla pintapuolisesti katsoen toinen sija, mutta jos asiaa ajattelee perusteellisemmin, tulee huomaamaan, että järkiperäisen hevoshoidon kautta saatu työvoiman lisä ei ole yleensä otettuna vähäarvoinen ja tuottaa, jos mikä, harjoittajilleen hyötyä.

Usein saa etenkin eläinsuojelusta harrastavien puolelta kuulla väitteen, että eläinsuojelus pohjaltaan oikeastaan ei ole muuta kuin ihmissuojelusta. Tämän päätelmän toteaa nytkin puheenaoleva asia, siten nimittäin, että kaikkinainen työ — eläinsuojeluskin — hyvien voimien palveluksessa tuottaa hyötyä, ei yksistään sen esineenä oleville, vaan myöskin sen tekijöille. Oikeihin uriin johdettuna tulee eläinsuojelustyö täten samalla kulttuurityöksi, ihmiskunnan jalostamiskeinoksi. Sillä jos myönnämme huonon eläinhoidon ja sen alemman muodon eläinrääkkäyksen johtuvan puuttuvasta tietoisuudesta ihmisen velvollisuuksista eläinkuntaa kohtaan, raakuudesta, itsekkyydestä ja ajattelemattomuudesta, niin meidän täytynee myöntää, että eläinsuojelus tarkoittaa juuri näitten epäkohtien poistamista sekä yhdessä että toisessa suhteessa, toteennäyttäen, että se tapa, millä yksilö sekä kansa kokonaisuudessaankin kohtelee eläimiä, on varma kunkin henkisen ja moraalisen tason mitta.

Mutta jatkakaamme.

Meidän käytännöllisellä aikakaudellamme astuu yhäti etualalle ajatus: miten se tai se voisi vaikuttaa taloudelliseen

kohoamiseen?, tahi: kuinka olisi se tai tämä asia järjestettävä tuottaakseen todellista hyötyä? Nämä kysymykset ovat useammin kuin yhdesti lausuttu eläinten hoidonkin yhteydessä. Ja hyvä sekin. Ne ovat täysin paikallaan, kunhan ne aiheutuvat kummankin puolen, ihmisten ja eläinten, oikeudesta. Minä hoidan hevostani hyvin, saadakseni siitä mahdollisimman suurta hyötyä mahdollisimman pitkänä aikana, tahi minä hoidan karjaani joka tavoin paraiten, jotta se tuottaisi suurimman mahdollisen määrän maitoa, lihaa y. m., ne ovat ajatuksia, joihin eläintenystävienkin tulee luoda huomiota, sillä joskin voitonhalu tässä kohden usein onkin etusijalla, voipi sekin aikaansaada jotain hyvää, ainakaan sen tähden eläinten hoito ei pääse huononemaan. Toinen on asianlaita kun raakuus ja ajattelemattomuus yhdessä voitonhimon kanssa tukahuttaa kaikki jalommat tunteet, kun esim. tukinajaja ottaa jo ennestään loppuunajetusta hevosestaan sen viimeiset voimat antamatta sille ponnistuksia vastaavaa ravintoa; tahi kun pienviljelijä hankkii karjaston, jonka elättämiseksi hänellä ei ole kyllin suuria rehuvaroja, mutta hän kuitenkin vaatii saman maidontuotannon, kuin jos karjan ravinto olisi luonnollisten vaatimusten mukainen.

Tällainen taloudenhoito eläimillä, elävillä, tuntevilla olennoilla, jotka uhrautuvasti ovat asettuneet ihmisen palvelukseen, on hylättävä. Sillä tavoin ei edistetä sitä, mitä on aikomus eläinten hoidolla tavoitella, päinvastoin siten elämänehdot välttämättömyyden pakosta huonontuvat aina sitä mukaa kuin päästetään vallitsemaan rakkaudettomuus ja väkivalta oikeuden ja rakkauden sijaan.

Järjellinen eläintenhoito tulee viimeltäkin terveydenhoidollisessa suhteessa olemaan arvaamattomaksi hyödyksi, se kun osaltaan ehkäisee niitä monia kulkutauteja, mitkä tuberkulosina, pernarutto, vesikauhuna y. m. uhkaavat yhä enemmän sekä eläinmaailmaa että ihmiskuntaa.

Mutta kuinka moni tästä välittää? Kuinka moni on esim. valmis myöntämään, että, yhtä varmaan kuin puhtaus, valo ja raitis ilma sekä ihmisruumiin järjellinen hoito tekevät tämän kykenevämmäksi vastustamaan

vahingollisia vaikutteita, ovat nämä eläimillekin suotuina omiansa antamaan näille varman suojan niitä vaaroja vastaan, jotka terveydellisessä suhteessa väijyvät eri tahoilta kaikkia olentoja luomakunnassa. Kuinka moni eläintenomistaja tai -hoitaja pitää väliä tästä jokapäiväisessä seurustelussa eläinten kanssa, joista he kuitenkin saavat hyötyä? Hämärissä, viimaisissa, epäterveellisissä asunnoissa saavat eläimet aikana, jolloinka ei ole tilaisuutta ulkoilmassa oleskeluun, viettää kiduttavaa elämäänsä, omistajan kuitenkin vaatiessa niiltä täyttä hyvitystä. En tässä puhu niistä mallitalleista ja -navetoista, joita on rakennettu varakkaille maatiloille, sillä niissä ei terveydenhoidollisessa suhteessa ole ollenkaan moitteen varaa. Ei, tässä tarkoitetaan pienten maanviljelijäin, palstatilallisten, torpparien eläinten asuntoja. Ja kuitenkin olisi vähällä hyvällä tahdolla ja pienillä kustannuksilla helppo saada aikaan paljonkin parannuksia; ainakin olisi eläinten omistajat saatava taivutetuiksi antamaan näiden aikoina, jolloinka niiden täytyy pysytellä suojain sisällä, oleskelemaan hetkinen ulkosalla hengittämässä puhdasta ilmaa ja totuttamassa silmänsä valoon, jotteivät talven päätyttyä ja vapaudenajan tullessa puolisokeina päätään seiniin puskeilisi.

Päivän selvää on, että moinen eläinten hoito aikaansaa paljo pahaa. Ja kun tähän liittää sen tunnetun asianlaidan, että esim. keuhkotauti eläimistä erittäinkin maidon välityksellä tarttuu ihmisiin, mutta että tartuntaa helposti käy vastustaminen huolellisella hoidolla ja ajanmukaisella karjaston vaalinnalla, täytyy pakostakin ihmetellä, että niin vähäsen edes tämänkään tähden tehdään eläinten hoidon parantamiseksi.

Ja miten on sitten teurastuksen laita, vaikka keisarillinen asetus v:lta 1902 säätää, ettei kotieläimen teurastamista saa tapahtua ilman eläimen edeltäpäin tainnuttamista? Noudatetaanko tätä kaikkialla? Uskallan epäillä sitä. Mutta onhan asia niin, että missä ei ole päällekantajaa, ei ole tuomariakaan.

Ja entä eläinten kuljetus? Lyöden ja tyrkkien ajetaan eläimet eteenpäin teillä ja poluilla, tullakseen sitten

teljetyiksi rautatievaunuihin tai laivankannelle kytketyiksi, usein jätettyinä sikseen ruoatta ja juomatta, kaikkien tällaisten kuljetustapojen rasituksille alttiina. Ja tuskinpa tällöin ajatellaan, että tuollaisen kiusatun, rasittuneen eläimen liha on vähemmin soveliasta ravinnoksi kuin sellaisen eläimen, jota matkallaan teurastamoonkin on huolella kohdeltu ja hoidettu.

Olen aikaisemmin ohimennen huomauttanut siitä harhaanmenevästä kohtelusta, mikä tulee hevosten osaksi varsinkin tukinajossa. Mutta samallaista kohtelua saa nähdä muissakin oloissa, etenkin siellä, missä hevosenomistaja ei kykene ymmärtämään eläintä eikä huomaamaan, että hän uuvuttaa hevosensa voimat omaksi vahingokseen. Ja kun hän ei enään siitä voi mitään hyötyä, vaihtaa tai myy hän sen jollekin henkilölle, joka, ollen vielä häntäkin sydämettömämpi, pusertaa siltä kaikki jälellä olevan kyvyn. —

Paljo olisi vielä sanomista, mutta alan niukkuus estää siitä. Niinpä on esim. kuorman sovitus vetäjän voimien ja kelin laadun mukaiseksi kysymys, joka yhä odottaa ratkaisuansa. Ilmanalallemme soveliaitten kuolainten ja täysin sopivien kenkien valmistaminen niinikään. Ajotaiden puuttuvaisuus kaipaa myöskin oikaisua. Kuohitsemiskysymys on samoin yhä uudelleen ja taas uudelleen otettava keskustelun alaiseksi, kunnes laki määrää, että leikkauksen saa toimittaa ainoastaan laillistettu eläinlääkäri.

Ylläolevasta tulee kaiketi näkyviin, että me vaadimme eläintä kohdeltavan tavalla, mikä todistaa, ettei se ole yksistään e s i n e, johon on oikeutta, vaan että se on o i k e u k s i a o m a a v a o l e n t o, että sillä on oikeus vaatia ihmiseltä ei ainoastaan hellää kohtelua, vaan myöskin apua, vaalintaa ja jalostusta. Kun olemme siihen tietoisuuteen päässeet, niin silloin ei enään tarvita nuhdesaarnoja eikä rankaisu-uhkaa, — mutta tie tähän päämäärään on, siltä näyttää, vielä pitkä ja vaivaloinen. Kiitos ja kunnia sentähden sille, joka raivaa esteitä tieltä, vaikkakin pienen kerrallaan!

Helsinki 1916, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kirjap. Oy.

263